

Stanowisko dotyczące prezentacji historycznych informacji finansowych w prospektach emisyjnych (z dnia 20 marca 2006 r.)

Pytanie wstępne:

W jaki sposób należy przedstawić i sporządzić historyczne informacje w prospekcie emisyjnym, aby spełnić wymagania przepisu akapitu drugiego pozycji 20.1 Załącznika I do Rozporządzenia Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonującego dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam (Dz. Urz. UE L 149 z 30.04.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 307) zwanego dalej „Rozporządzeniem 809/2004”, zgodnie z którym: „Historyczne informacje finansowe za ostatnie dwa lata należy przedstawić i sporządzić w formie zgodnej z formą, jaka zostanie przyjęta w kolejnym opublikowanym sprawozdaniu finansowym emitenta, z uwzględnieniem standardów i zasad rachunkowości oraz przepisów prawnych mających zastosowanie do takiego rocznego sprawozdania finansowego.”

Pytania szczegółowe:

- 1) Zakładamy, że w prospekcie emisyjnym zamieszczone zostaną historyczne informacje finansowe za lata obrotowe 2005, 2004 i 2003. Czy emitent powinien przedstawić, zgodnie z wymogiem Rozporządzenia 809/2004 i Rekomendacją CESR w sprawie spójnej implementacji Rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 809/2004 o prospekcie (Nr ref. CESR/05-054b), „statutowe” sprawozdania finansowe za lata obrotowe 2003 i 2004, jak też dane porównywalne za 2004 r. oraz sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2005 przekształcone jednak w taki sposób, aby były one zgodne co do formy i zasad rachunkowości, z tymi, które przyjęto dla sporządzania sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2006?
- 2) Czy można przyjąć, że rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 r. w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz. U. Nr 209, poz. 1743), zwane dalej „Rozporządzeniem o sprawozdaniach w prospekcie” reguluje jedynie zakres i postać informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i danych porównywalnych zamieszczanych w prospekcie emisyjnym, tj. określa postać sprawozdania finansowego, lecz jego postanowienia dotyczące sposobu sporządzania danych porównywalnych i zbioru zasad rachunkowości, które należy przyjąć przy sporządzaniu historycznych informacji finansowych, nie mają zastosowania?
- 3) Czy emitenci papierów wartościowych zamierzający ubiegać się lub ubiegający się o dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego, którzy skorzystali z art. 45 ust. 1a lub art. 55 ust. 6b ustawy z dnia 24 września 1994 r. o rachunkowości i sporządzają sprawozdania lub skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z MSR, są zobowiązani – w związku z art. 45 ust. 6 i art. 63d tej ustawy – do zastosowania przepisów Rozporządzenia o sprawozdaniach w prospekcie do danych porównywalnych za pierwszy i drugi z prezentowanych okresów? Mówiąc inaczej, czy można zamieścić w prospekcie sprawozdania finansowe za rok 2003 i 2004 w postaci statutowej, czy też takie sprawozdania powinny w myśl ww. rozporządzenia zostać przekształcone?

- 4) Jeśli na przykład w 2004 r. emitent dokonał zmian w zasadach (polityce) rachunkowości, a w statutowym sprawozdaniu finansowym za 2004 r., w myśl art. 8 ust. 2 ustawy o rachunkowości, podał przyczyny zmian i określił liczbowo ich wpływ na wynik finansowy oraz zapewnił porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących roku poprzedzającego, to czy ma on obowiązek przekształcenia statutowego sprawozdania finansowego lub statutowego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2003 r., tak aby zapewnić porównywalność danych na drodze określonej w § 2 pkt 9 Rozporządzenia o sprawozdaniach w prospekcie? Jeżeli przekształcenie statutowego sprawozdania finansowego za 2003 r. jest konieczne, to czy należy dostosować je do wszystkich wymagań ww. rozporządzenia?

Odpowiedź na pytanie wstępne:

Zgodnie z przepisem akapitu drugiego pozycji 20.1 Załącznika I do Rozporządzenia 809/2004¹ historyczne informacje finansowe za ostatnie dwa lata należy przedstawić i sporządzić w formie zgodnej z formą, jaka zostanie przyjęta w kolejnym (*najbliższym – ang.: next*) opublikowanym sprawozdaniu finansowym emitenta, z uwzględnieniem standardów i zasad rachunkowości oraz przepisów prawnych mających zastosowanie do takiego rocznego sprawozdania finansowego.

Naszym zdaniem, przez „opublikowane sprawozdanie finansowe” należy rozumieć udostępniane akcjonariuszom „statutowe” roczne sprawozdanie finansowe (odpowiednio „jednostkowe” i skonsolidowane), będące przedmiotem zatwierdzenia na WZA, a następnie złożenia w rejestrze sądowym. Sprawozdanie to w przypadku emitentów podlegających obowiązkowi informacyjnym na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy o ofercie publicznej², tj. emitentów których papiery wartościowe są przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym lub są dopuszczone do obrotu na tym rynku, stanowi jednocześnie składnik raportu rocznego, przekazywanego do publicznej wiadomości.

W przypadku sporządzania i prezentacji w prospekcie emisyjnym historycznych informacji finansowych przez emitentów, których papiery wartościowe mają zostać dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym po raz pierwszy, rozważając kwestię dotyczącą zasad rachunkowości (w tym standardów rachunkowości), jakie powinny zostać zastosowane do tych historycznych informacji finansowych, należy mieć na uwadze przepisy ustawy o rachunkowości³ w tym zakresie, a mianowicie:

- art. 45 ust. 1a, stanowiący, że sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych, emitentów zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSR,
- art. 55 ust. 6b, stanowiący, że skonsolidowane sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSR, oraz
- art. 45 ust. 1c i art. 55 ust. 6d, zgodnie z którymi decyzję w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR,

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonujące dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam (Dz. Urz. UE L 149 z 30.04.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 307)

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539)

³ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.)

przez jednostki, o których mowa powyżej podejmuje organ zatwierdzający, zdefiniowany w tej ustawie.

Należy również zwrócić uwagę na zmianę wprowadzoną do ustawy o rachunkowości, która weszła w życie 7.01.2006 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2252), która doprecyzowała w art. 55 ust. 6a, że obowiązek sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR dotyczy emitentów, których papiery wartościowe na dzień bilansowy były dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym (poprzez odwołanie się art. 4 Rozporządzenia 1606/2002⁴).

Pojęcia podmiotu zamierzającego ubiegać się oraz podmiotu ubiegającego się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym zostały zdefiniowane w art. 26 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej.

Biorąc powyższe pod uwagę, emitent, którego papiery wartościowe nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na dzień bilansowy historycznych informacji finansowych za ostatni (np. 2005 r.) z wymaganych Rozporządzeniem 809/2004 trzech lat obrotowych zamieszczanych w prospekcie emisyjnym (dla akcji), przy wyborze zasad rachunkowości stosowanych do sporządzenia historycznych informacji finansowych powinien rozważyć, jakie zasady rachunkowości zostaną zastosowane do najbliższego opublikowanego (udostępnianego publicznie) „statutowego” sprawozdania finansowego jednostki. Tożsame zasady powinny mieć zastosowanie do historycznych informacji finansowych za ostatnie dwa lata obrotowe prezentowane w prospekcie emisyjnym, a także do sporządzenia sprawozdania finansowego, stanowiącego składnik raportu rocznego, przekazywanego gdy emitent będzie podlegał obowiązkowi informacyjnemu.

Zwracamy uwagę, że najbliższym publikowanym sprawozdaniem finansowym może okazać się sprawozdanie finansowe za rok obrotowy, który stanowi jednocześnie ostatni rok obrotowy objęty historycznymi informacjami finansowymi w prospekcie. Taka sytuacja będzie miała miejsce wtedy, gdy prospekt emisyjny będzie zawierał historyczne informacje finansowe np. za lata obrotowe 2005, 2004 i 2003, a „statutowe” sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2005 nie zostało jeszcze opublikowane (udostępnione).

Należy również wziąć pod uwagę, że przepisy Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych⁵, określają dla emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych obowiązki informacyjne, w tym obowiązek przekazywania do publicznej wiadomości raportów rocznych („jednostkowych” i skonsolidowanych), których składnikami są roczne sprawozdania finansowe („jednostkowe” i skonsolidowane). Tak więc istnieje prawdopodobieństwo, że emitent, którego prospekt emisyjny, zawierający informacje finansowe np. za lata 2005, 2004 i 2003, został zatwierdzony przed udostępnieniem sprawozdania finansowego za 2005 r., ze względu na zmianę statusu (z emitenta zamierzającego ubiegać się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym na emitenta ubiegającego się o ich dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym lub emitenta, którego papiery wartościowe zostały dopuszczone do tego obrotu), będzie zobowiązany do przekazania do publicznej wiadomości również raportu rocznego za ten rok obrotowy. Zgodnie z art. 45 ust. 6 oraz art. 63d ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe zawarte w raporcie rocznym emitenta powinno zostać sporządzone na podstawie przepisów ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem przepisów o obrocie

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 19 lipca 2002 r. nr 1606/2002/WE w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. Urz. WE L 243 z 11.09.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609)

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 209, poz. 1744)

papierami wartościowymi. Stanowić będzie ono jednocześnie jego „statutowe” sprawozdanie finansowe.

Art. 45 ust. 6 oraz art. 63d ustawy o rachunkowości mają również zastosowanie do emitenta zamierzającego ubiegać się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym. Jeżeli organ zatwierdzający (WZA) nie podejmie decyzji o stosowaniu MSR, „statutowe” roczne sprawozdanie finansowe emitenta powinno zostać sporządzone zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości (PZR), lecz w zakresie określonym w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych (dotyczy to zarówno sprawozdań „jednostkowych” jak i skonsolidowanych).

W sytuacji gdy zatwierdzenie prospektu i oferta publiczna będą miały miejsce po udostępnieniu „statutowego” sprawozdania finansowego za rok obrotowy, który stanowi jednocześnie ostatni rok obrotowy objęty historycznymi informacjami finansowymi w prospekcie np. rok obrotowy 2005 - kolejnym (*najbliższym*) opublikowanym sprawozdaniem finansowym będzie „statutowe” sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2006.

Również w tym przypadku konieczne jest przeanalizowanie przepisów określających zasady rachunkowości, jakie zostaną przyjęte do sporządzenia tego sprawozdania.

Naszym zdaniem, biorąc pod uwagę sposób wdrożenia MSR w ustawie o rachunkowości, najlepszym rozwiązaniem umożliwiającym zastosowanie MSR do sporządzenia historycznych informacji finansowych w prospekcie emisyjnym, byłoby podjęcie przez organ zatwierdzający (WZA) w momencie podejmowania uchwały w sprawie ubiegania się emitenta o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym decyzji, która będzie przewidywała zastosowanie przez emitenta zamierzającego ubiegać się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym MSR do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz, jeżeli będzie taka decyzja – do „jednostkowych” sprawozdań finansowych, począwszy od sprawozdania finansowego za najbliższy rok obrotowy, które nie zostało jeszcze opublikowane (udostępnione). Pozwoliłoby to emitentom na etapie przygotowania prospektu sporządzić historyczne informacje finansowe zgodnie z MSR.

Odpowiedzi na pytania szczegółowe:

Poniżej zostało przyjęte założenie, że w prospekcie emisyjnym krajowego emitenta akcji zostaną zamieszczone historyczne informacje finansowe za lata obrotowe 2005, 2004 i 2003, zgodnie z przykładem wskazanym w zapytaniu skierowanym do urzędu KPWiG.

Ad Pytanie 1

W prospekcie emisyjnym historyczne informacje finansowe obejmujące sprawozdania finansowe za lata obrotowe 2005 i 2004 powinny zostać sporządzone i przedstawione w formie zgodnej z formą jaka zostanie przyjęta w kolejnym (*najbliższym*) opublikowanym sprawozdaniu finansowym emitenta, z uwzględnieniem standardów i zasad rachunkowości oraz przepisów prawnych mających zastosowanie do takiego rocznego sprawozdania finansowego. W przypadku gdy kolejnym (*najbliższym*) opublikowanym sprawozdaniem finansowym będzie sprawozdanie sporządzane zgodnie z PZR, historyczne informacje finansowe za ww. dwa lata obrotowe powinny zostać sporządzone zgodnie z zakresem wynikającym z Rozporządzenia o sprawozdaniach finansowych w prospekcie⁶, zgodnie z wymogiem art. 45 ust. 6 i art. 63d ustawy o rachunkowości. Historyczne informacje

⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 r. w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz. U. Nr 209, poz. 1743).

finansowe za 2003 r. mogą zostać zamieszczone w postaci „statutowego” sprawozdania finansowego. Do historycznych informacji finansowych zaprezentowanych w prospekcie emisyjnym powinna zostać dołączona opinia (ang: *report*) biegłego rewidenta za każdy rok obrotowy objęty tymi informacjami. Dodatkowo, w przypadku konieczności przekształcenia historycznych informacji finansowych za ostatnie dwa lata obrotowe w związku ze zmianą standardów rachunkowości⁷ (z PZR na MSR) w kolejnym (*najbliższym*) opublikowanym rocznym sprawozdaniu finansowym emitent, zgodnie z pkt 56-61 Rekomendacji CESR⁸, powinien zamieścić w prospekcie dodatkowo „statutowe” sprawozdanie finansowe za rok obrotowy, który stanowi pierwszy rok przejścia na inne standardy (zgodnie z naszymi założeniami będzie to sprawozdanie za rok 2004). Jest to tak zwany „pomost”. Zgodnie z pkt 78 Rekomendacji CESR, w przypadku prezentacji okresu przejściowego zgodnie z dwoma zbiorami zasad rachunkowości, opinia biegłego rewidenta może obejmować tylko przekształcone sprawozdanie finansowe.

Ad Pytanie 2

Definicja danych porównywalnych zawarta w Rozporządzeniu o sprawozdaniach finansowych w prospekcie nie stoi w sprzeczności z przepisami Rozporządzenia 809/2004 i nie nakłada na emitentów dodatkowych obowiązków. Wskazanie w definicji konieczności uwzględnienia przepisów Rozporządzenia 809/2004 powoduje, że emitenci prezentując w prospekcie emisyjnym historyczne informacje finansowe sporządzone zgodnie z PZR (wymienione rozporządzenie dotyczy tylko tych emitentów) nie są zobowiązani do przekształcania sprawozdania finansowego za najstarszy rok obrotowy, w celu doprowadzenia danych finansowych w nim zawartych do porównywalności (takie podejście zostało zaprezentowane w Ad Pytanie 1). W naszej opinii, definicja zawarta w Rozporządzeniu o sprawozdaniach finansowych w prospekcie jest użyteczna, w szczególności w przypadku „nowych” emitentów, zamierzających ubiegać się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym po raz pierwszy (tj. tych którzy dotychczas nie wypełniali obowiązków informacyjnych określonych dla emitentów), ponieważ definicja ta jasno określa obowiązek i sposób zapewnienia porównywalności danych zawartych w historycznych informacjach finansowych za ostatnie dwa lata (tj. 2005 i 2004 r.) – bezpośrednio w składnikach sprawozdania finansowego, co ma zastosowanie również wtedy gdy nie następuje w kolejnym (*najbliższym*) opublikowanym sprawozdaniu finansowym zmiana zasad rachunkowości, innych niż zakres ujawnień w sprawozdaniu finansowym.

Ad Pytanie 3

Tak jak to zostało już wyjaśnione w Ad Pytanie 1, emitenci zamierzający lub ubiegający się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym, również ci którzy skorzystali z możliwości sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSR (na podstawie art. 45 ust. 1a i art. 55 ust. 6b, z uwzględnieniem art. 45 ust. 1c lub art. 55 ust. 6d ustawy o rachunkowości), nie muszą przekształcać najstarszego sprawozdania finansowego objętego historycznymi informacjami finansowymi. Sprawozdanie to może być przedstawione w postaci „statutowego” sprawozdania finansowego. Również, tak jak zostało to wskazane w Ad Pytanie 1, sprawozdanie finansowe za 2004 r., które będzie stanowiło „pomost”, może zostać zamieszczone w postaci „statutowego” sprawozdania finansowego emitenta.

⁷ zmiana standardów rachunkowości rozumiana jako całkowite przekształcenie informacji finansowych, odnoszące się do wszystkich części i aspektów sprawozdania finansowego, o czym mowa w pkt 56 Rekomendacji CESR

⁸ Rekomendacja CESR w sprawie spójnej implementacji Rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 809/2004 o prospekcie (Nr ref. CESR/05-054b)

Należy jednak zwrócić uwagę na sytuację gdy nowy emitent, pomimo posiadania grupy kapitałowej przez okres wymagany historycznymi informacjami finansowymi, nie sporządzał skonsolidowanych sprawozdań finansowych w związku ze zwolnieniami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, mającymi zastosowanie wyłącznie do jednostek nie będących emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu, zamierzającymi ubiegać się lub ubiegającymi się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym. W takim przypadku, w naszej opinii, ze względu na wymóg akapitu pierwszego pozycji 20.1 Załącznika I do Rozporządzenia 809/2004 oraz na zmianę statusu (na emitenta zamierzającego ubiegać się lub ubiegającego się o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym), emitent powinien zamieścić w prospekcie skonsolidowane historyczne informacje finansowe za trzy lata obrotowe.

Uważamy, że w tym przypadku w związku z brakiem posiadania przez emitenta „statutowych” skonsolidowanych sprawozdań finansowych, a co za tym idzie koniecznością sporządzenia skonsolidowanych historycznych informacji finansowych na potrzeby prospektu emisyjnego, najlepszym rozwiązaniem byłoby zastosowanie w przypadku zmiany standardów rachunkowości w kolejnym (*najbliższym*) opublikowanym sprawozdaniu finansowym, tych samych standardów rachunkowości dla całego wymaganego okresu, chociaż możliwe jest również zastosowanie krajowych standardów rachunkowości dla najstarszego z okresów oraz przedstawienie „pomostu”.

Ad Pytanie 4

W przypadku gdy emitent np. w 2004 r. dokonał zmian zasad (polityki) rachunkowości, naszym zdaniem, co wyjaśniono w Ad Pytanie 2, emitent prezentując historyczne informacje finansowe za 2003 r. (tj. najstarszy rok zamieszczany w prospekcie), zgodnie z akapitem drugim pozycji 20.1 Załącznika I do Rozporządzenia 809/2004 nie musi zapewnić ich porównywalności (poprzez przekształcenie). Ponadto, biorąc pod uwagę konieczność zamieszczenia opinii biegłego rewidenta za każdy rok obrotowy objęty historycznymi informacjami finansowymi zamieszczonymi w prospekcie, przekształcenie „statutowego” sprawozdania finansowego za 2003 r. pociągnęłoby za sobą konieczność ponownego zbadania tego sprawozdania finansowego (dla potrzeb prospektu). Naszym zdaniem, nałożenie na emitentów takiego dodatkowego obowiązku odnośnie najstarszego roku obrotowego historycznych informacji finansowych nie wynika z treści przepisu akapitu drugiego pozycji 20.1 Załącznika I do Rozporządzenia 809/2004.